

کارشناسی ارشد ناپیوسته مدیریت سلامت، ایمنی و محیط زیست

رشته مدیریت سلامت، ایمنی و محیط زیست، بخشی از سیستم مدیریت جامع و یکپارچه است که سازمان از طریق فرآیندهای مدیریت کنترل، پیشگیری، مهندسی مخاطرات و ریسک‌ها بر اساس آخرین استانداردهای بین‌المللی و ملی و نیز روش علمی متداول در زمینه تخصص‌های مربوطه مدیریت می‌کند. این رشته تلفیقی از علوم مختلف از جمله مدیریت، مهندسی و علوم پایه است.

تاریخچه کارشناسی ارشد ناپیوسته مدیریت سلامت، ایمنی و محیط زیست

در ایران در اواخر سال ۱۳۸۰ پیرو تأکید وزارت نفت مبنی بر استقرار سیستم مدیریت HSE در این وزارتخانه، شورای مرکزی نظارت بر ایمنی و آتش‌نشانی، نسبت به انتخاب و ترجمه خطوط راهنمای HSE تدوین شده توسط انجمن تولیدکنندگان نفت و گاز OGP همت گمارند. شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران در ادامه سیاست‌های کلان خود در راستای رسیدن به استانداردهای جهانی صنایع نفتی و تغییر نگرش دیدگاه‌های سنتی نسبت به مسائل ایمنی در مجموعه خود اقدام به تشکیل مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست نموده است. این تشکیلات که جایگزین ادارات ایمنی و آتش‌نشانی شده است، هر چند که بسیار جوان و نوپا می‌باشد، لیکن در دوره فعالیت کوتاه خود کارنامه‌ای پر بار و تأثیری قابل توجه در مجموعه‌های عملیاتی برجا گذاشته است. شرکت ملی نفت ایران نیز با الهام از مدل HSE طراحی شده، نسبت به تدوین این استاندارد در مجموعه خود اقدام نموده است. بدین ترتیب هر یک از شرکت‌های زیرمجموعه وزارت نفت (اعم از شرکت‌های اصلی نفت، گاز و پتروشیمی و پیمانکاران فرعی) با استفاده از خطوط راهنمای تدوین شده در سطح بین‌المللی نسبت به اجرای مدل HSE اقدام نموده است. از اواخر سال ۱۳۸۰ برخی صنایع بزرگ کشور نیز اقدام به تهیه و تدوین دستورالعمل‌هایی جهت اجرا و پیاده‌سازی اهداف و برنامه‌های سیستم HSE نموده‌اند. در حال حاضر در بسیاری از صنایع کشور، وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها نظیر وزارت جهاد کشاورزی، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، سازمان صنایع و معادن، شهرداری و... اهداف و برنامه‌های HSE مطرح و در حال اجرا و پیاده‌سازی می‌باشد.

دروس تخصصی رشته

برخی دروس تخصصی که دانشجویان در طول دوره کارشناسی ارشد مدیریت سلامت، ایمنی و محیط زیست می‌گذرانند عبارتند از: مدیریت یکپارچه سلامت، ایمنی و محیط زیست، مدیریت بحران، قوانین، مقررات و استانداردهای HSE، مدیریت بهداشت محیط، مدیریت بهداشت حرفه‌ای، مدیریت ایمنی و ریسک، زبان تخصصی HSE، ارزیابی اثرات توسعه بر بهداشت و محیط زیست، مدیریت حریق، مدیریت پسماندهای خطرناک، بررسی و تجزیه و تحلیل حوادث، ایمنی در پروژه‌های عمرانی.

کاربرد HSE در سلامت، ایمنی، محیط زیست

بررسی واحدهای درسی دانشجویان رشته کارشناسی ارشد مدیریت سلامت، ایمنی و محیط زیست نشان می‌دهد که این دانشجویان واحدهای عملی و کارآموزی نظیر مدیریت یکپارچه سلامت، ایمنی و محیط زیست، مدیریت بحران، مدیریت بهداشت حرفه‌ای، مدیریت ایمنی و ریسک، ارزیابی اثرات توسعه بر بهداشت و محیط زیست را می‌گذرانند.

بدیهی است در طی دوران تحصیل در کارآموزی و واحدهای عملی و بازدیدهای میدانی، دانشجو در معرض خطراتی بوده و لذا باید جنبه ها و ملاحظات ایمنی و HSE را به شدت رعایت نمایند.

بازار کار و آینده شغلی

دانش آموختگان این رشته می توانند در بخش های زیر مشغول به فعالیت شوند:

- برنامه ریزی، سازماندهی، ارزشیابی و هدایت گروه های کاری مرتبط
- مشارکت و هماهنگی در اجرای برنامه های شناسایی و کنترل خطرات ایمنی، بهداشت و محیط زیست
- مشارکت در تهیه و تدوین دستورالعمل های مرتبط با HSE در صورت نیاز
- آموزش برنامه های مرتبط با HSE به کارکنان
- طراحی پروژه های HSE و ارائه به مسئولین ذیربط
- ارزیابی پروژه های مرتبط با HSE و ارائه پیشنهادات به مسئولین ذیربط
- انجام تحقیقات پیرامون مدیریت پیشگیری از حوادث و آسیب های ناشی از کار و آلودگی های زیست محیطی HSE و ارائه گزارش نتایج به مسئولین ذیربط
- همکاری با متخصصین دیگر رشته ها جهت تحقق اهداف پژوهشی HSE
- همکاری در طرح های پژوهشی کشوری با مسئولین نظام سلامت، در صورت نیاز
- ارائه مشاوره به مسئولین ذیربط به منظور استقرار و اجرای نظام HSE
- ارائه مشاوره به مسئولین در جهت افزایش بهره‌وری سیستم‌های HSE
- تربیت نیروهای آموزش دیده در زمینه HSE برای صنایع کشور، به ویژه صنایع نفت، گاز و پتروشیمی
- ایجاد زمینه های حساسیت و پذیرش آموزه های ایمنی، بهداشت و محیط زیست توسط کارکنان و مدیران و توسعه فرهنگ ایمنی در کشور